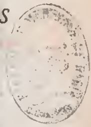

25.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis 4. Februarii 1723.

M. JACOBO-JULIANO CARREL, DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An commentitium tritûs & fermentationis commercium?

I.

HOMINIS ex lege Hippocratis, mentis indè & corporis medenti necessaria cognitio. Sanitas præcipuus Medici finis. Hunc vir probus minùs rarò assequetur. Hic morbos animo peculiares, alios corpori proprios, alios utrique communes distinguet. Coquorum, Pharmacopolarum, Chirurgorum non solis utetur manibus; Musicorum, Oratorum artes non negliget; ipsiusmet Religionis opem ipse religiosus deposet. Ethicam & Metaphysicam supponit Ars Medica. His tamen imbuti rari artifices. Medicus, sensualis nimis Philosophus, abstractiores negligit scientias; hujus segniùs irritant animum demissa per aurem, quàm quæ sunt oculis subjecta fidelibus, & quæ sibi tradit spectator. Corporis humani sentitur nutritio, auctio, motitio; ex inediâ ejusdem macies & tabes cum horrore videtur; alimentorum inde cognoscitur necessitas. Hisce functionibus inservientium organorum situm indicant, ex appetitu naturali naturales relationes. Horum figuram partesque integrantes explicat Anatomia. Ex ea nil nisi fluens & solidum innotescit. In utrisque apud veteres nulla virtus. Spiritus hinc & Facultatum utile figmentum. Apud Neotericos in fluentibus: apud Recentiores in solidis sola potentia. Tot diversarum opinionum parens præjudicata ciborum & corporis ingens diversitas. Nutritioni apud plurimos *chylosis*, *haimatopoiesis*, & *homoiosis*. Apud paucos & sapientiores sola prima requiritur. Functionum œconomiæ animalis principium & causa, motus. Hic mera virtus Dei applicata ipsismet corporibus: illa solis solidis impertita, fluidis communicata tantùm. Solida non determinantia, sed dirigentia: fluida ordinata, non impetum facientia, non circùmeuntia sed circùm impulsa. Unus igitur tritus. Nulla proinde fermentatio. Hæc à quibusdam asseritur, ille ab aliis demonstratur. Corpus olim superbarum erat facultatum sedes, nunc haud minùs injuriosè fermentorum officina ab aliis, ab aliis mechanicorum instrumentorum theatrum decantatur. Unicuique suæ sententiæ pervicax nimis & uxoria defensio. Labi, errare, nescire nemo fatetur. Pravus indè altercandi contendendique mos; quem tollere frustrà laborant, qui minùs veritati, quàm libidini quasi servientes, constantis unius, omniaque præstantis tritûs, cum fermentatione impossibili, inutile postulant matrimonium.

II.

OMNE corporis humani ſolidum ex canaliculis conicis & elaſticis, quos aterias vocamus, ex iiſdemque propagatorum ductuum, in retis formam intextorum filis coagmentatur. Caro, membranæ, oſſa, corpus univerſum, unius tubi organica fabrica. In hâc artificiosâ machinâ conſenſus unus, conſpiratio una, conſentientia omnia; in ea varii motus & actiones obſervantur: illi in certâ vaſorum continuatione, fluentiumque humorum quâdam conditione conſiſtunt; ſed quænam eſt illa conditio? num fermentatio? minimè gentium. Concipis prædictum naturæ in componendis organis artificium? Impoſſibilem ergò concipies fermentationem. Humorum præcipuus, ſanguis chylo oneratus. Omnium fons & ſcaturigo. Hunc fermentationis expertem, fermentationis ipſa declarat definitio. Iſta eſt: *Operatio naturalis, in quâ quædam partes acidæ præprimis proſapiæ cum oleoſo-viſcoſis particulis, accedente tepido calore, in motum inteſtinum lentè procedentem incidunt, uſquequò ſalinæ cum oleoſis particulis conjunctionem iniverint, vel donec quod fermentandum fermento quoad indolem planè ſimile fuerit.* Quid eſt motu inteſtino donari liquorem ſemper circulariter actum? nullus liquor minùs fluidus quàm ſanguis; corpus merè fibroſum eſt, partibus quibuſdam ſeroſis dilutum. Hoc ſublatâ vi motrice ſtagnat. Ingens & maxima vis illa, & quidem neceſſaria eſt. Infinitæ per ſuum curſum ſanguini, cujuſlibet ſecretionis opibus diviti, ſuperandæ ſolidorum reſiſtentiæ; undenam tantum igitur robur? Non ipſi fermenteſcenti cruori cum ficto aëris nitro tribuendum. Spiritibus & negandum, nulli etenim ſunt. Fluida noſtra non tam mordicùs rimeris, horum enim exigua potentia. Ex ſolâ vaſorum ſtructurâ petenda eſt hæc poteſtas. Non plumbei noſtri canales, non hebetia quibus conſtant ſtamina. Scalpello manum admove. Fibras in corde rectas, ſpirales diverſo modo poſitas, ventriculos valvulis & tendinibus aſperos, majorem in ſiniſtro, quàm in dextro reſiſtentiam, in arteriis membranas veluti decuſſatas reperies. Cui bono tam mirabilis mechanica compoſitio? ſi merè paſſiva. Ex minimorum cordis & arteriarum, peculiari & innatâ compage pendet in utriſque motus reciprocus diaſtoles & ſyſtoles, quo mediante perpetua ſanguinei laticis agitatio. Hâc porrò fermentationi nil magis contrarium. Hinc apud fermentatorum coryphæos ſtabilitur axioma: *Stante circulatione, tunc nec in corde nec in maſſâ ſanguineâ fit ulla fermentatio.*

III.

SI quæ itaque naturaliter inſit in noſtris corporibus fermentatio, extra orbem ſanguinis tota peragitur. Quæcumque nobis ſunt quietis aut minoris motûs capacia viſcera, ea ſola fermentando paria. Quæ, quæſo, reperire eſt? Ventriculum cave ne dicas, inteſtina ne nomines. Utraque vel per vomitum vel per ſeceſſum eam ejicient. Rem fermentandam continuò agitare, ſaxum Siſyphi volvere eſt. Alimenta in ventriculo ſemper quatiuntur; ventriculus magnum corporis torcularium, prælum potiùs publicum. Ille eſt muſculus concavus (idem de inteſtinis judicium) multiplici fibrarum elaſticarum ordine compoſitus. Ipſius vis à diaphragmate cui adhæret augetur. Reciprocus muſculorum abdominis motus tum in animalibus rectis, cum & in pronis non

requiritur, ſed confert. Favent à diviſione externæ alimentorum præparationes. Harum inſtrumenta, ignis in quibuſdam, in aliis rejectâ coctione, communia utriſque labia, dentes & ſaliva. Inter alimenta ex animalibus & vegetabilibus petita maxima ſimilitudo. Neque enim inter animal & plantam aliud diſcrimen intereſſe videtur, quàm quòd planta inteſtinis careat, ſive (quod ad idem redit) iiſdem extrorſùm verſis gaudeat, lacteaſque in cortice gerat. Chyloſis, ſola ciborum in uentriculo elongatio. Corpora nutrientia à nutriendis ſpecie non differunt; hinc facilis horum in illa mutatio. Simile ſimili nutritur. Chymica ciborum in ventriculo ſi adſit ſolutio, cur patribus integrantibus, ut ſæpiſſime fit, impregnatur? Deficiens fermentum ſubtiliter accuſatur, ſed veriùs diceretur abſens, non in alimentis, non in ſtomacho reperiendum. Illud vel inſitum vel adſcititium fingatur, maxima ſequentur abſurda. Succus gaſtricus diluentis vices tantùm gerit. Saliva à ſale dicta. Ut in piſcibus marinis aquâ ſalsâ natantibus nil ſalis ſanguini commiſcetur, ſed per anum ſub formâ cryſtallorum ejicitur; ita ſalivæ ſal cruori non communicatur. Hæc merè lympha ſeu inanis pituita apprimè diluit. Ejus frequens ſputatio nocet, non ſalis acidi deperditione, ſed aquei potiùs laticis detrimento. Facta circa experimenta nil reſpectu noſtri concludunt.

IV.

A Varietate ſyſtematum Medicina non præſtantior. Inanis ſimiola fuit, quæ Medicos omni ætate compulit ad ſectas condendas, potiùs quàm ad nova detegenda phœnomena, quæ morborum hiſtoriam illuſtrarent confirmarentque. Uni tamen hypotheſi, & præcipuè ab Antiquorum doctrinâ parùm recedenti, non adhærere, ſed obſecundare haud inſulſum eſt. Syſtema tibi ſerviat, non tam ad fingendos naturæ effectus, quàm ad jam pridem cognitos ritè explicandos. In tritu & fermentatione, non mera diverſitas. Adeſt incompatibilitas. Illius in quibuſdam animalibus concipitur exiſtentia, hujus in nullis judicatur. Poſito tritu corruit fermentatio. Illum ſtabiliunt viſcerum ſtructura & motus; hanc eadem deſtruunt. Trituratio fermentationis conſortio non indiget. Sola omnibus noſtri corporis functionibus præeſt. Functiones ad ſecretionem commodè reducuntur. Ubi embryo ſecernere incepit, tunc mater filiorum lætans, ſe concepiſſe gaudet. Embryonis ſecretiones inchoat fœcundans ſemen virile, perficit nutriens & augens ſanguis menſtruus, cujus ſuppreſſio naturalis genuinum gravidæ mulieris indicium eſt. Secretio non eſt puri ab impuro ſeparatio; ſed recrementorum, partium nempe ſolâ quantitate & craſſitie, id eſt, mole peccantium ſegregatio. Ei ſufficit vaſorum occillatorius motus, proportionata fluidi velocitas, partis ſecernentis ſitus à vi motrice plus minuſve remomotus. Pori diverſæ figuræ falsò ſupponuntur; Filtra tantùm partibus ſecernendis commenſurabilia requiruntur. Chylus omnium ſecretionum penus. Ille in has omnes ferè conſumitur. Humorum quos nobis ſuppeditant, nulli noxii, nulli excrementii, nulli abſolutè inutiles. A rebus non naturalibus, aëre, ſomno, vigiliâ, motu, quiete, venere pendent; ſed à cibis potiſſimùm. Quale & quantum alimentum, talis & tanta in corpore ſecretio. Hujus ergo nulla ſunt analoga occulta in glandulis nunquam demonſtrata fermenta. Poſitâ circulatione ſanguinis, nullæ percipi-

untur glandulæ. Infans in utero matris nutritur, movetur, augetur, absque fermentatationis auxilio. Cur adultus eodem ad idem indigebit? In illius secretionibus varii sapores, odores, sales etiam quidam percipiuntur. Hæc omnia à sola trituratione. Quid ad hujus planè similes functiones desideretur inutilis fermentatio?

V

EX solidorum cum solidis proportionato motu, justâ fluidorum cum fluidis ad partes appellentibus resistentiâ corpus inter & animam nascitur æquilibrium. Illud vel ab animæ imperio, vel ab externis corporibus plùs minùsve tollitur; varii inde in organis motus, variæ in anima sensationes. Harum perceptio vigilia, ignorantia somnus. Molis in spiritibus animalibus, pororum in nervis diversitas inutilis. Sanguis analysibus chymicis incassùm committitur. Nulla prorsùs ex eo elicienda principia ad fermentationem excitandam. Falsa acidi in cruore præsentia, falsa ejusdem ignis ope eductio. Nulla fingit ignis principia; huic inde illud sal acidum non concedendum, sed argillæ nunquam benè calcinandæ restituendum. Chymicè & mechanicè considerare corpus humanum impossibile est. Chymia in se suscipit, rerum heterogenearum quæ in corporibus naturalibus latent & implicantur, separare & extrahere, corporaque ipsa impedita liberare, immatura perficere. Nullæ sunt in nostro corpore heterogeneæ partes, nullæ impuræ, quædam revera immaturæ, sed ab ipsa non perficiendæ; instrumentis quibus utitur nulla fides adhibenda, viæ enim atque rationes quæ ducere putantur ad hos fines tam in theoriâ quàm in praxi, erroris & nugarum plenæ sunt. Quibuslibet Authoribus ne credas; neque traditio ipsorum ut plurimùm candida est, sed artificiis & latebris minuta. Mechanica est scientia constans ex naturæ legibus deprompta. Ipsiusmet causa exemplaris corpus humanum est. Trochlearum, scytalarum, vectium miramur effectus in externis corporibus, at in nostro corpore earumdem machinarum, ut ita dicam, matrum certiora & mirabiliora negligimus phœnomena. Fermentationem non afferant, qui *sal quodpiam acidum, oleum viscosum, sufficientem humidi copiam, liberiorum aëris accessum* nobis demonstrare dicunt. Salis inveniendi conatus inutiles nullo modo laudandi. Sed esto: hoc gaudeat massa sanguinea, sint sulphureæ partes cum quibus lentè congredi possit; ubinam certaminis palestra! *Locus quietus* nullus. illum supponamus, nulla tamen fermentationis spes. Cruor vel venæ vel arteriæ sectione extractus, in patella immobili receptus, aëri liberiori, igni moderato, ut calor tepidus excitetur, mediante vel aquâ vel arenâ expositus, non fermentescit. Cur? omnia licet ad fermentationem requisita in- & adsint. Non multiplicanda entia sine necessitate. Quæcumque in nostro corpore miraris, hæc solus præstat tritus, sufficiens, fermentationisque hostis acerrimus: ac proindè fermentatio, commentum inutile.

Ergo commentitium tritûs & fermentationis commercium.

Domini Doctores disputaturi.

M. Ludovicus Claudius Bourdelin.	*M. Jacobus-Antonius Millet.*	*M. Germanus Preaux, Professor Regius.*
M. Michael-Ludolicus Vernage.	*M. Michael Peaget.*	*M. Joannes Cordelle.*
M. Joan. Franciscus Leaulté, rei herbariæ Professor.	*M. Joan. Bapt. Faustus Alliot de Mussay.*	*M. Matthæus Thuillier, antiquior Scholæ Magister.*

Proponebat Parisiis GUILLELMUS-JOSEPHUS DE L'ESPINE, Parisinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1723. à sextâ ad meridiem.

Typis J. QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.